

שימוש בנגני מוזיקה אישיים במקומות עבודה

מאת: רון וייזינגר

לא אחת אנחנו נשאלים האם מותר להשתמש בנגני המוזיקה במקומות עבודה.

נגני מוזיקה אישיים הם המכשירים הניידים להאזנה למוזיקה, בעבר רווח השימוש במכשירי הווקמן למיניהם וכיום נפוצים יותר הסוגים החדשים כמו iPod, MP3. לכל הנגנים, אוזניות שצמודות לאוזן- מקיפות את האפרכסת או ממקומות בפתח תעלת האוזן.

במקום העבודה, יש להבדיל בין שימוש בנגנים בסביבת עבודה רועשת לבין השימוש בסביבת עבודה שאינה רועשת.

שימוש בנגני המוזיקה בסביבת עבודה רועשת

אוזניות רגילות להאזנה למוזיקה, של נגני המוזיקה לסוגיהם (גם אלו שמקיפות את האפרכסת) אינן יעילות בהנחת הרעש ואינן מיועדות לכך. מעבר לכך, העובד שמשמש בנגני המוזיקה נוטה להעלות את עוצמת הקול של המכשיר על מנת להתגבר על רעש הסביבה. במקרים כאילו עוצמת הרעש המוקרן ישירות לאוזן עשויה להגיע עד כ-100 דציבל A. לכן, אוזניות נגני המוזיקה לא רק שאינן מגינות בפני הרעש אלא שהן מהוות מקור נוסף לרעש שמקרין ישירות לאוזן. מקור רעש שכזה בנוסף לפגיעתו בשמיעה גם מפריע לשמוע קולות וסימני אזהרה. על כן בסביבת עבודה רועשת אין להשתמש בנגני המוזיקה וודאי שלא כציוד מגן בפני רעש.

שימוש בנגני מוזיקה במקומות עבודה שקטים

בכדי לבדוק את סוגיית השימוש בנגני המוזיקה במקומות עבודה שקטים שונה, יש לבחון נקודות נוספות. אוזניות קשר מודרניות כוללות בד"כ, מעגל אלקטרוני מתוחכם שמאפשר לבקר את עוצמות הקול ולמנוע בכך היווצרות מפלסי רעש מזיק באוזן, זאת בניגוד למרבית אוזניות הנגנים האישיים שקיימים בשוק שלא כוללות מערכת שכזו.

מחקרים רבים נערכו בכדי לבדוק את השפעתם של נגני המוזיקה לסוגיהם על השמיעה. באחד המחקרים- רב משתתפים- שנערך בארה"ב נבדקו מכשירים רבים ונמדדו, באוזן בממוצע, מפלסי הקול הבאים, בהתאם לכוון כפתור העוצמה:

- 25% מהעוצמה מפלס 64 dB(A).
- 50% מהעוצמה מפלס 81 dB(A).
- 75% מהעוצמה מפלס 91 dB(A).
- 100% מהעוצמה מפלס 96 dB(A).

כך לדוגמה, בכיוון 75% מהעוצמה (בנגן מוזיקה אישי טיפוס) עוצמת הרעש באוזן היא 91 דציבל A- חשיפה למפלס זה למשך כ-2 שעות מהווה סיכון ממשי לשמיעה.

כלומר, שימוש לא זהיר בנגני המוזיקה (בתלות בעוצמת המכשיר ובמשך השימוש בו) בהחלט יכול לפגוע בשמיעה. בתחילה הפגיעה היא זמנית (הסט סף זמני) אך בחשיפה חוזרת ונשנית הפגיעה קבועה (היסט סף קבוע).

ניתן היה לאפשר לעובדים להשתמש בנגני מוזיקה בסביבת עבודה שקטה, אם ניתן היה להבטיח שהעובד לא יכוון את עוצמת המכשיר לעוצמות שפוגעות בשמיעה. אבל, את עוצמת הרעש באוזן, מתחת לאוזניה אי אפשר להבטיח ולא ניתן למדוד אותה בשיטות הבדיקה המקובלות המוכרות לנו (התנהגות הקול באוויר החופשי שונה מהתנהגותו בחלל שנוצר מתחת לאוזניה). ועוד, אין להתעלם מנקודה נוספת - המשתמש במכשיר עלול "להתנתק" מסביבת העבודה והדבר עלול לפגוע בריכוז וביכולת לשמוע קולות וסימני אזהרה.

לכן, במקומות עבודה שקטים, על המעסיק לשקול אם הוא מעוניין לסכן את העובד בפגיעה בשמיעה ולהרשות שימוש בנגני מוזיקה - למרות שבמקום העבודה לא קיים רעש מזיק.

במקומות עבודה שקטים בהם נעשות מטלות רוטניות, עדיפה מוזיקת רקע - במערכת מוזיקה כללית באולם - על השימוש בנגני מוזיקה אישיים. בנגני מוזיקה אין להשתמש אם השימוש בהם יכול למנוע שמיעת קולות או סימני אזהרה ואזעקה.